

Sí² Quioh²¹ Santiago

Jacobo Jmu² Cáun² Sí² Hi³ Ca³tín¹ Tsá² Judíos,
Tsá² Má²tiáunh¹ Ñí¹ Hliáun³

1 1 Jná¹³ la³² Jacobo, tsá² lín³ jná¹³ jan² tsá² má²dí¹hlánh¹ joh¹ Dió³²
ji³ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí², juanh³² jná¹³: “Hia² hnöh²”, tá¹
quia³tún³ nió³ hnöh² tsá² Israel, tsá² má²ná¹yanh³² náh² tá¹ cáun²
hngá¹máh³.

Dió³² jmu² hi³ lí¹³ quia³lín³ jmí¹ tsí³ tsáu²

2 Hnöh² reh², ma³hiún¹³ hnöh² honh² lí³ua³ cáun² hi³ quiunh³² náh²,
3 qui¹ la³ cun³ hi³ má²ca³li³ ñíh¹ hnöh² jáun² hi³ ti³ jlánh¹ bíh¹ re² lí²tin²
tsú² hi³ jmu³ juenh² tsí³, ní¹juáh³ zia³² hi³ cá² lau²³ ca³ti²¹ hi³ taunh³²
tsú² jáun² ta²¹. 4 Hi³ jáun² né³, chá¹ hnöh² cáun² honh², hi³ jáun² lí¹³
lí³tin² hnöh² re² hi³ jmúh¹³ náh² juenh² honh², hi³ jáun² hnöh² lí¹³ lín³
náh² tsá² má²hún¹ tsí³, tsá² má²ca³hiá² ca³taunh³ ca³la³ tán¹ hián² cu³tí³,
la³ cun³ tsá² tiá² hi³ li³hniauh²³ hí¹ cáun² ñí¹con² yáh³.

5 Li³ua³ jan² hnöh² tsá² tiá² re² má²jniá³ jmí¹ honh² náh², mí¹ náh²
ñí¹con² Dió³², hi³ jáun² lí¹³ hián¹³ náh², qui¹ hí³ bíh¹ cue³² ca³la³ hi³ lí¹
má²tú² má²ziáun²³ ñí¹con² ca³la³ jín³² tsáu², ha³ tiá² jin²³ yáh³ tsú² tsá²
hiú² tsá² mi³² ñí¹con². 6 Ti³la³ hniáuh³² mí³² tsú² hi³ hu²¹ cáun² tsí³
má¹ná¹, hí¹ cú¹pih²¹ yáh³ tiá² hniáuh³² hu²¹ tun³ tsí³ tsú²; qui¹ ní¹juáh³
hi³ hu²¹ tun³ tsí³ tsú², jáun² lín³ tsú² la³jmí¹ lí³ cu³ jlái³ jmí²miih²¹ bíh¹,
hi³ hlia³² chí³ ti³ hlá² tí³ ní². 7 Tsá² la³ hí³ tiá² hniáuh³² yáh³ hi³ cáun² lí¹
lín¹³ hi³ hiáuh³ hi³ jmí¹ cué²¹ jáun² Dió³² Juo¹³ dí²; 8 qui¹ tsá² la³ hí³ dá²
cáun² lí¹ tí² lí¹ jeinh³² tsí³ tí³ hlá² tí³ ní² bíh¹.

9 Hi³ jáun² né³, cuí¹ jmu¹ tsah³ tsá² reh² dí², tsá² tsí¹juí³, qui¹ cun³ñí¹
hi³ má²ca³ta³zanh¹ tsú² re². 10 Hi³ tsá² hánh³ né³, cuí¹ jmu¹ tsah³ qui¹
cun³ñí¹ hi³hliá² má²ca³méih³ hi³ quien² tsú², qui¹ tsá² ná¹hánh³ dá² lín³
la³jmí¹ lí³ lí¹³ hi³ tiá² má²híe² bíh¹. 11 Qui¹ ní¹ má¹ca³hiá² hiú², hi³
má¹li³² jáun² né³, chei³² lín³², jáun² lí²quiéin² bíh¹ nái², hi³ suh³² siáh³
lí¹³ quioh²¹, jáun² lí¹ ca³há² ca³nga² bíh¹ hi³ jmí¹ jniá³ jáun² chú³² lín³².
La³ jáun² bíh¹ quiunh³² uá²jai³² tsá² hánh³, cu³diá²jan² bíh¹ tsá²hín³ tsú²
tá¹la³ cuá¹ jmu² jáun² tá¹³.

Jun³juáh¹³ Dió³² yáh³ jmu² hi³ lí¹ hen² tsí³ tsú² hi³ tiá² ca³ti²¹

12 Hen³ ma³ jmí¹ ren² tsá² tion² tsí³ ca³la³ jí³² hi³ quiunh³²; qui¹ ní¹
má¹ca³nga² tsú² la³jí³² hi³ jáun², hiáuh³ bíh¹ tsú² la³ cun³ hi³ ca³jmú³
jáun² Dió³² jáí¹³ hi³ cué³² ñí¹con² tsá² hniau³ dí², hi³ lí¹³ zian² dí²
quionh³ tsá² ca³cah¹³ hi³ jmái¹ quionh³. 13 Ti³la³ ní¹juáh³ ca³chó³²
cáun² jmái¹ hi³ hniá¹ tsú² cáun² hi³ tiá² ca³ti²¹ né³, tiá² hniáuh³² yáh³ hi³

cáun² lí¹ lín¹³ tsú² hi³ Dió³² bíh¹ cá² lau²³ cun³quionh³ hi³ hlah³ jáun². Quí¹ hí¹ cónh³ yáh³ tiá² lí¹³ hi³ hen² tsí³ Dió³² hi³ hlah³, sa³jun³ cá² lan²³ tsú² tsáu² cun³quionh³ hi³ hlah³. **14** Ti³la³ ní¹juáh³ hi³ hniá¹ tsú² la³ cun³ hi³ tiá² ca³ti²¹ né³, jáun² hi³ jáun² má²ja³² ca³la³ ti³ ñeh² hñu³ tsí³ hnnga² bíh¹ tsú²; quí¹ hñu³ tsí³ hnnga² bíh¹ tsú² dí¹quian¹ hi³ jáun². **15** Hi³ ní¹ má¹ca³lín¹³ tsú² jmu³ la³ cun³ hi³ má²hniá¹ jáun² jmu³ né³, má¹záun² má²lí¹³ tso³ bíh¹. Jáun² ní¹ má¹ca³lín³ pin³ tso³ tán¹ hián² cu³ti¹³ né³, jáun² má¹záun² má²jún³ bíh¹ tsú² ní¹con² Dió³².

16 Hnoh² reh², tsá² hnau³ jná¹³ lín³², ha³ lí² lí¹ cuí¹ li³can² hnoh²; **17** quí¹ ca³la³ ji³li³² hi³ chu²¹, ji³ la³ji³² hi³ quien² ca³la³ tán¹ hián², cáun² lí¹ cue³² bíh¹ Dió³² Jméi² dí², Tsá² cuá³ hñu³mi³cuú². Hí³ bíh¹ Tsá² lín³ mí¹zioh²¹ quioh²¹ la³ji³² joh¹ hi³ jniá³ jáun² ti³ chi³cuú²; Dió³² Tsá² lín³ la³ má²lín³ jáun² yáh³. Ti³la³ Tsá² hí³ má¹ná¹, tiá² zan² yáh³ la³jmí¹ za² joh¹ hi³ ja³² jáun² chi³cuú², hi³ cáun² lí¹ jmu² hính¹³ ti³ hlá² ti³ ní². **18** Hí³ bíh¹ Tsá² ca³lín¹³ hi³ ma³jniau² dí² hi³ hmai²¹ cun³quionh³ jú¹ tson² quioh²¹. Cun³ní¹ hi³ jáun² né³, má²lái³ dí² tsá² má²ná¹chan¹ ní¹con² tsú² ja¹ quioh²¹ la³ji³² hi³ ca³jmú³ tsú² jáun², la³jmí¹ má²ná¹chan¹ jáun² la³ji³² hi³ lau³² la³ní¹.

Tsá² má²ti³² la³ cun³ hi³ nái³²

19 Hi³ jáun² né³ reh², tsá² jlánh¹ hnau³ jná¹³, hniáuh³² lí³ níh¹³ náh² hi³ tianh¹³ náh² hua³jan²¹ hi³ náih¹ náh² jái¹³ hi³ hleh³² tsáu², ti³la³ tiá² hniáuh³² yáh³ hi³ la³juí³² hléh¹³ hnoh² má¹ná¹, sa³jun³ hniáuh³² hi³ la³juí³² má²míh³ honh² náh², **20** quí¹ tsá² míh²³ tsí³ cun³ tiá² lí¹³ bíh¹ jmu³ la³ cun³ hi³ ti³² tsí³ Dió³². **21** Hi³ jáun² bíh¹ hniáuh³² cháh¹³ hnoh² ti³ có³² la³ji³² hi³ tiá² ji² hi³ má²chí¹mi³² jáun² honh² hnoh², la³ má²quionh³ ji³li³² hi³ hleh³ hi³ jlánh¹ má²ca³lín³ hliáun³ jáun²; ti³la³ hi³ nio² re² honh² bíh¹ hnoh² cuéh¹ náh² jái¹³ hi³ lí¹³ lí³ quien² jú¹ tson² hi³ má²ca³jmí³ jáun² Dió³² hñu³ honh² náh², la³ cun³ jái¹³ hi³ jmu³ hi³ liáun³ náh².

22 Hi³ jáun² hniáuh³² má¹tih²¹ bíh¹ hnoh² la³ cun³ hi³ hie³² jú¹ tson² jáun², quí¹ ní¹juáh³ cáun² ti³ lí¹ naih³² náh², jáun² la³ jáun² lí¹ lí²can² náh² hmóu³² bíh¹. **23** Quí¹ tsá² ti³ lí¹ nái³² jú¹ tson² hi³ tiá² má²ti³² yáh³ tsú² má¹lí³² jáun², jáun² tsá² la³ hí³ dá² lín³ la³jmí¹ lín³ jan² tsá² má²líf²je³ ní¹ cun³quionh³ cáun² hu³² bíh¹. **24** Quí¹ ní¹ má¹lí²je³ tsú² lánh³ lí³ ní¹, jáun² la³juí³² tsá²có³ bíh¹ tsí³ tsú² lánh³ lí³ ní¹ ní¹ má¹lí³² jáun². **25** Ti³la³ tsá² taun² re² ní¹ liei²¹ chu²¹ quioh²¹ Dió³² né³, liei²¹ hi³ jmu² jáun² hi³ lí¹³ liáun³ tsú², hi³ má²ti³² tsú² re², hi³ tiá² tsá²có³ tsí³ tsú² hi³ nái³², jáun² tsá² la³ hí³ bíh¹ jlánh¹ lí³ hiúñ² tsí³ ca³ti²¹ la³ cun³ la³ji³² hi³ jmu² jáun².

26 Ní¹juáh³ zian² tsá² lín²³ hi³ jlánh¹ re² má²ti³² cuáh³² quioh²¹, ti³la³ ní¹juáh³ cáun² lí¹ ja³tú² ja³lín²³ bíh¹ ho³ tsú² má¹lí³² jáun², jáun² tsá² la³ hí³ cáun² lí¹ má²can² hnnga² bíh¹, hi³ tiá² lin¹ lí²quier² yáh³ hi³ jlánh¹

má²tí³² tsú² jáun² cuáh³². **27** Ti³la³ tsá² má²tí³² cuáh³², cáun² hi³ jí² hi³ hngó³² ta³ ní¹ Dió³² Jméi² dí² né³, jáun² tsá² la³ hí³ bíh¹ jmu² la³ lá²: Má²hon³ tsú² tsá¹míh¹ hnái³, jí³ tsá²mí³ hnái³ ní² siáh³ ja¹ lí³ua³ cáun² uu³mí²tsí³² hi³ zian² tsú², hi³ hua³hín¹³ tsú² siáh³ hnga² hi³ tiá² ma³quiá¹ jmí²chí³ quioh²¹ cun³quionh³ hi³ zia³² jáun² ní¹ hué²¹ lá².

Tiá² hniáuh³² jmu² tsú² hi³ quien² jan², hi³ jan² tiá² quien²

2 **1** Hnoh² reh², tsá² tanh²³ náh² ta²¹ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí², Tsá² cú² juenh², tiá² ca³tin¹ ya³ náh² jmúh¹³ quien² jan², hi³ jan² tiá² quien². **2** Jmú¹³ jái¹³: Ní¹juáh³ ja¹ ní¹ ná¹ngih³² náh² ca³hi³ jan² tsá² quih³² hmih³² chu²¹, hi³ tioh³ siáh³ anillo hi³ lí³ cú¹mí¹níau²¹ cuo² tsú², hi³ tá¹la³ jáun² né³ ca³hi³ siáh³ jan² tsá² tia³mii² quih³² tsí¹ hmih³² tseh¹, **3** ti³la³ ní¹juáh³ hnoph² jlánh¹ ca³ma³quien¹³ náh² tsá² quih³² hí³ hmih³² chu²¹, hi³ juoh¹ náh² tsú² la³ lá²: “Ní³ ní¹ chu²¹ lá²”; ti³la³ tsá² tia³mii² hí³ né³ juoh¹ náh² la³ lá²: “Ti³ ó³² cuá²náu² hnú², ho³lá²dá² hué³² lin²¹ lá² ní³”, **4** hi³ ní¹juáh³ la³ jáun² bíh¹ la³ jmu³² náh² né³, jáun² má²ná¹jmuh³² náh² quien² jan², hi³ jan² tiá² quien² bíh¹ ja¹ quián¹³ náh² hmóu³², hi³ má²ná¹chú¹ ná¹ñih²¹ náh² tsáu² hi³ hu²¹ hlah³ honh² náh².

5 Hnoh² reh², tsá² jlánh¹ hnau³ jná¹³ lí³², niéi² náh² re² jái¹³ hi³ juanh²¹ jná¹³ lá²: Dió³² má²ca³quianh³ tsá² tia³mii² zian² ní¹ hué²¹ lá², hi³ jáun² cun³quionh³ hi³ nio² cáun² tsí³ tsú² ní¹con² Dió³², lí¹³ lí³ tsú² jan² tsá² hánh³, ¿tiá¹ tson²? Tsá² la³ hí³ bíh¹ hiáuh³ jái¹³ hi³ tsa³tiánh² ní¹ cuá¹quien² Dió³², la³ cun³ jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² ní¹con² tsá² cu³tí³ hnianu³ hí³ dí². **6** Ti³la³ hnoph² má¹ná¹, chin²³ náh² hua³heih²¹ tsá² tia³mii². ¿Haun¹³ juáh¹³ chín¹dí¹ tsá² hánh³ bíh¹ tsá² jmu² hian² tsí³ hi³ quin²³ hi³ quián¹³ hnoph² dúh¹, hi³ tú² hna² tsú² siáh³ ní¹ta²¹? **7** Hnoh², tsá² má²ná¹lán¹ náh² Cristo, ¿haun¹³ juáh¹³ chín¹dí¹ tsá² hánh³ hí³ bíh¹ tú² hión³² hi³ jmái² tsú² dúh¹, hi³ jlánh¹ bíh¹ chu²¹ jáun², hi³ má²ná¹jmái² náh² jáun² ta³né³²?

8 Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ cu³tí¹³ ma³ti²¹ náh² liei²¹ hi³ quien² jáun² la³ní¹, la³ cun³ jái¹³ hi³ rá¹juáh³ jáun² ní¹ Sí² quioh²¹ Dió³², hi³ juáh³ jáun² la³ lá²: “Hniáuh³² má¹hno¹ hnoph² tsá²mi³cuóun² renh² la³jmí¹ hno³ náh² hmóu³²”, jáun² má²ná¹jmuh³² re² bíh¹ hnoph² ní¹juáh³ la³ jáun².

9 Ti³la³ ní¹juáh³ jmuh³² náh² quien² jan² né³, hi³ jan² tiá² quien², jáun² tso³ bíh¹ má²ná¹jmuh³² náh², quí¹ liei²¹ quioh²¹ Dió³² jmu² lin¹ hi³ tiá² jmuh³² yáh³ hnoph² la³ cun³ hi³ ca³ti²¹. **10** Quí¹ ní¹juáh³ jan² tsá² má²ti³² la³jí³² héih³² quioh²¹ liei²¹, ti³la³ sa³ la³ zia³² bíh¹ cáun² hi³ tiá² ca³ma³ti³² tsú² má¹lí³² jáun², jáun² má²ren² bíh¹ tsú² tso³, la³juah²¹ dúh¹ hi³ tiá² lí² ma³tí³² hí¹ cáun² bíh¹ tsú² héih³² quioh²¹ liei²¹ lí²³. **11** Quí¹ Dió³² ca³juáh³ la³ lá²: “Ha³ lí² jmú² náh² juón¹”, hi³ ca³juáh³ siáh³: “Ha³ lí² jngih³ náh² tsáu²”. Jáun² né³, uá¹jin¹ jan² tsá² tiá² lí¹ jmú² lí¹ tsau³², ti³la³ já² jngih² bíh¹ tsú² tsáu², jáun² ní¹ ní² bíh¹ tsá²hín³ tsú², hi³ tiá² la³ lí²ma³tí³² yáh³ tsú² héih³² quioh²¹ liei²¹ jáun². **12** Hniáuh³² hléh¹³ hnoph²

ji³ hi³ má¹zián¹³ náh² la³jmí¹ zian² tsá² ná¹ñi³² hi³ chau²¹ jmái¹ tá¹tsí²¹ héih³² ñí¹con² bíh¹, la³ cun³ lí³ jáun² héih³² quioh²¹ Cristo hi³ jmu² hi³ lí¹³ liáu³ dí². **13** Quí¹ tsá² tiá² jmu² juenh² tsí³ ñí¹con² tsáu², sa³jun³ jmu³ yáh³ Dió³² juenh² tsí³ ñí¹con² tsú² hnga² ní¹ má¹cá²chó³² jmái¹ hi³ ra³tsa² Dió³² héih³² quioh²¹ tsú². Tí³la³ ní¹juáh³ tsá² jmu² juenh² tsí³ ñí¹con² tsáu² né³, jáun² tiú²uú² zia³² yáh³ hi³ háinh¹³ ñí¹con² tsú² ní¹ má¹ca³ta³tsín¹ tsú² héih³².

**Cun³quionh³ hi³ jmu² bíh¹ tsú² lí³ lin¹ ní¹juáh³
tson² nio² cáun² tsí³ ñí¹con² Dió³²**

14 Hnoh² reh² ¿ha³ dá² jinh¹ quien² hi³ juáh³ tsú² hi³ nio² cáun² tsí³ ñí¹con² Dió³², ní¹juáh³ tiá² lin¹ hi³ chu²¹ jmu² yáh³ tsú²? iCun³ tiá² lí¹³ bíh¹ liáu³² hi³ nio² jáun² cáun² tsí³ tsú²! **15** Jmú¹³ jái¹³: Ní¹juáh³ zian² jan² tsá²mi³ reh² dí², ho³lá²dá² tsá²ñuh² hi³ tiá² ha¹ zia³², sa³jun³ zia³² bíh¹ hi³ cuh³ tsú² cun³jmá² cun³ jnia³², hi³ má¹li³² jáun² né³, **16** ma³ jan² hnoh² ti³ lí¹ juouh³² náh² tsá² hí³ la³ lá²: “Cuánh² cáun² hi³ re² hi³ tin²; cuí¹ lí³chanh³² nú², hi³ cuí¹ conh²¹ siáh³ henh¹ nú²”, tí³la³ já² hí¹ cáun² yáh³ tiá² hi³ lí²cuéh³ náh² tsú² má¹li³² jáun², ¿ha³ dá² jinh¹ quien² hi³ juáh³ hnoh² la³ jáun²? **17** La³ jáun² bíh¹ lí³ hi³ tiá² lin¹ zia³² ñí¹ jmu³ ta²¹ yáh³ hi³ ti³ lí¹ juáh²³ tsú² hi³ nio² cáun² tsí³ ñí¹con² Dió³², ní¹juáh³ tiá² lin¹ zia³² yáh³ hi³ jmu² tsú². Hi³ lí¹ juáh²³ tsú² jáun² hi³ nio² cáun² tsí³, jáun² má²lí³ la³jmí¹ lí³ cáun² hi³ jún¹ bíh¹ jaun³².

18 Jáun² né³, lí¹³ zian² tsá² záih³² raính²¹ la³ lá²: “Hnú² bíh¹ jan² tsá² nio² cáun² honh², tí³la³ jná¹³ né³, líñ³ ná¹ jan² tsá² jmu² ta²¹ bíh¹”. Tí³la³ jná¹³ né³ juanh³²: Ma³li²¹ hnú² ha³ lánh³ rón³² nio² cáun² honh² ní¹juáh³ hnú² jan² tsá² tiá² lin¹ zia³² hi³ jmu³²; hi³ jáun² jná¹³ má¹li²¹ hi³ nio² jáun² cáun² tsin³² cun³quionh³ hi³ jmu² ná¹. **19** iHí¹ má²nio² cáun² honh² hnú² hi³ zian² jan² tán¹ Dió³²? Chú³² bíh¹ ní¹juáh³ líñ²³ hnú² la³ jáun². Ja³bí¹ jmí²chí³ hláinh¹ yáh³ ná¹líñ²³ la³ jáun², hi³ ca³la³ quí² juan²³ bíh¹ hi³ juéh². **20** Hnú², itsá² cáun¹ nú²! Sá¹ní² cónh³ jmí¹ jmu¹ jná¹³ lin¹ hi³ tiá² lin¹ ní¹ quien² hi³ juáh²³ tsú² hi³ nio² cáun² tsí³, ní¹juáh³ tiá² lin¹ zia³² yáh³ hi³ chu²¹ hi³ jmu² tsú². **21** Jáun² né³, ¿haun¹³ juáh¹³ hnga² hla¹ Há²bran²¹, jméi² dí¹hio³ nú¹deh³ dí², ca³lin³ la³juah²¹ díh¹ jan² tsá² chun¹ ní¹con² Dió³² cun³quionh³ hi³ ca³jmú³ tsú² jáun², jmí¹ ca³jéin³² tsú² jáun² Isaac jon² ní¹con² Dió³², hi³ ca³ra³tsín² tsú² jáun² ní¹hiú¹³ míh¹? **22** Jáun² né³, cun³quionh³ la³ ní² ca³lí³ lin¹ hi³ nio² cáun² tsí³ tsú², ¿tiá¹ tson²? Hi³ jáun² bíh¹ ca³hia³ ca³táuh³ tán¹ hián² cu³tí³ hi³ nio² jáun² cáun² tsí³ tsú² cun³ñí¹ hi³ zia³² hi³ ca³jmú³ tsú² jáun². **23** La³ jáun² bíh¹ ca³lí³tí³ jái¹³ quioh²¹ Dió³² ní¹ rá¹juáh³ jáun² la³ lá²: “Dió³² ca³heh³ Há²bran²¹ la³juah²¹ díh¹ jan² tsá² chun¹ cu³tí³ cun³ñí¹ hi³ ca³chá³ tsú² jáun² cáun² tsí³”. La³ jáun² bíh¹ lí³ hi³ ca³lin³ tsú² há²mei²¹ joh¹ Dió³².

24 Jáun² né³, cun³quionh³ la³ ní² má²ca³lí³ lin¹ hi³ jun³juáh¹³ cun³quionh³ jmáh³la³ hi³ nio² cáun² tsí³ yáh³ tsú² lí¹³ lín³ tsú² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ ní¹con² Dió³², ti³la³ hniáuh³² hi³ zia³² hi³ jmu² bíh¹ tsú² uá²jai³². **25** Ja³bí¹ la³ jáun² ca³lí³ siáh³ ní¹con² hla¹ tsá²mi³ Rahab, tsá² lí¹ jmí¹ jmí¹ tsau³² hí³ hi³ qui² jeín³² hnga². Dió³² ca³heh³ tsá² hí³ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cu³tí³ jmí¹ ca³cué³ tsú² jáun² hñú¹³ ní¹con² tsá² ca³ní¹qui¹ ní¹lian¹³ hí³ juú²co¹ tsú², tsá² zéin¹ hí³ hla¹ Josué, hi³ ca³híe³ tsú² siáh³ cáun² jui³² siáh³ hi³ tsa³tánh¹ tsú² jmí¹ ti³ ní¹ tsa³tánh¹. **26** Jáun² né³, tiá² lin¹ ní¹ jmu² ta²¹ yáh³ hi³ ti³ lí¹ juáh³ tsú² hi³ nio² cáun² tsí³, ní¹juáh³ tiá² lin¹ zia³² yáh³ hi³ jmu² tsú²; la³jmí¹ tiá² ta²¹ jmu² ngú³ ní¹juáh³ hi³ tiá² jmí²chí³ hu²¹.

Ta²¹ hi³ jmu² zíh¹ tsú²

3 1 Hnoh² reh², tiá² hniáuh³² hi³ zian² juóun³² tsá² jmu² pí³ hi³ lín¹³ ti³² ja¹ quián¹³ hnoh², qui¹ la³ cun³ hi³ má²né¹ dí² hi³ ti³ jlánh¹ bíh¹ huáh² tsí³ héih³² hi³ tá¹tsín¹ tsá² ná¹lín³ ti³². 2 ¿Haun¹³ juáh¹³ la³jái³² bíh¹ dí² jmu³² hi³ tiá² ca³ti²¹ dúh¹? Ti³la³ ní¹juáh³ zian² jan² tsá² tiá² hleh³² hí¹ cu³ jeín³² cáun² hi³ tiá² ca³ti²¹ hléh³², jáun² tsá² la³ hí³ lín³ jan² tsá² má²ca³hiá² ca³táunh³ tán¹ hián² cu³tí³ bíh¹, jan² tsá² má²tin² jmu² re² lín³² héih³² ní¹con² hnga². 3 Quí¹ ní¹ má¹ca³táunh¹³ dí² mí¹ní² ho³ tsa³cuá¹, jáun² taunh¹³ jah³ ta²¹; má¹jaun² né³, má²lí¹³ bíh¹ jmú¹³ dí² héih³² ní¹con² jah³. 4 Ja³bí¹ la³ jáun² lí³ siáh³ quioh²¹ mu² cah¹. Uá¹jinh¹ cah¹ lín²¹, hi³ pin³ lín³² siáh³ chí³ hi³ hlia³², ti³la³ cun³ jáun² tsá² cuá¹quian³² mu², tióh³² bíh¹ tsú² jmu² héih³² ní¹con² mu² jáun² hi³ tsó³² jui³² ní¹ hnió³ tsú² hi³ tsó³² cun³quionh³ zíh¹ mu² hi³ lí³ jáun² cun³quionh³ cáun² jo²¹ hmá² míh¹ hi³ he² jáun² ti³ cu³hna²¹ hi³ hu²¹ jáun² chu³ jmái². 5 La³ jáun² bíh¹ lí³ siáh³ zíh¹ dí² uá²jai³², uá¹jinh¹ cáun² hi³ pih²¹ lín²¹ bíh¹ jaun³², ti³la³ cun³ jáun² hliáun³ lín³² bíh¹ hi³ jmu². Uá¹la³ cun³ cáun² sí² pih²¹, cun³quionh³ hi³ pih²¹ jáun² bíh¹ lí¹³ có³² cáun² já¹hngá¹ pa²¹ lín²¹. 6 Hi³ ja³bí¹ zíh¹ dí² siáh³ lí³ la³jmí¹ lí³ cáun² sí². Zíh¹ dí² jáun² bíh¹ jlánh¹ hlah³ la³ cónh³ bíh¹ la³jí³² ní¹ pih²¹ ní¹ siún¹ quiú¹³ dí², hi³ jáun² tá¹ jan² bíh¹ dí² má²tsá²hliáñh² lí²³. Sí² hi³ chí¹hún¹ jáun² zíh¹ dí² ja³² la³ ti³ quiú³juóu³² bíh¹, hi³ jlánh¹ cue³² uu³mí²tsí³² la³ cun³ jmái¹ hi³ ziáun² dí². 7 La³jín³² ní¹ jah³ bíh¹ tin² tsá²mi³cuóun² ma³táin³², hi³ hí¹ la³ ti³ má²ca³ma³táin³² yáh³ tsú²; uá¹la³ jáh³ cán¹, jáh³ ngí³² rón³² hué³², tan³² ní², jí³ jáh³ jmái² ní² siáh³. 8 Ti³la³ uá¹jinh¹ tin² tsáu² ma³táin³² jáh³, ti³la³ hí¹ jan² bíh¹ tiá² hin² tin² ma³táin³² zíh¹ hnga². Zíh¹ dí² jáun² dá² cáun² ti³ tin² jmu² hlaih³ bíh¹, la³ cun³ hi³ dí¹quian¹ hnga², hi³ jlánh¹ quian³² no¹ huáh² tsí³ hi³ lí¹³ jngah³. 9 Quí¹ sa³ cun³quionh³ zíh¹ jáun² bíh¹ dí² ma³quien¹³ dí² Dió³² Jméri² dí², hi³ cun³quionh³ zíh¹ jáun² bíh¹ dí² siáh³ chú¹ juon¹ dí² tsá²mi³cuóun² rainh²¹ dí², tsá² lí²ma³zian² hí³ Dió³² la³ cun³ rón³² lí³ jáun² nóh³² quioh²¹ dí² hnga². 10 Sa³ cáun² ho³ jáun² bíh¹ dí² hue³² jú¹

chu²¹ la³ má²quionh³ jú¹ hlah³. Hnoh² reh², tiá² jmí¹ ca³ti²¹ cu³tí¹³ yáh³ hi³ lí¹³ la³ jáun². **11** ¿Hí¹ lí¹³ bíh¹ hion¹³ jmi² cuóuh³ cu³tsa³² quionh³ jmi² ñeh¹ ní¹juáh³ cáun² ní¹ hion² jmái² dúh¹? **12** Hi³ sa³jun³ hái³² yáh³ huíh² pih²¹ hmá² sí² co², sa³jun³ lí¹³ ha³ siáh³ mí³ hmá² sí² co² hmáih³² uóun²jieh¹³. Reh², la³ jáun² bíh¹ lí³ siáh³ hi³ hí¹ cónh³ yáh³ tiá² lí¹³ hion¹³ jmi² cuóuh³ ní¹ qui³ má²hion² jmi² ñeh¹.

Tí³ hñu³mi³cuú² bíh¹ ja³² pí³ hi³ lí¹³ lín³ tsú² jan² tsá² quia³lín³ jmí¹ tsí³

13 Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ ja¹ quián¹³ hnoh² zian² jan² tsá² quia³lín³ jmí¹ tsí³, tsá² cháunh²³ re² chí¹, cuí¹ jmu¹ tsú² lin¹ cun³quionh³ hi³ zian² tsú² hi³ chun¹, ji³ cun³quionh³ hi³ chu²¹ hi³ jmu² tsú². Ti³la³ la³ cun³ qui³ jmu² jan² tsá² quia³lín³ jmí¹ tsí³ má¹na²¹, hniáuh³² jmu³ tsú² hi³ tiá² quien² hnga² tá¹la³ jmu² tsú² jáun² hi³ chu²¹. **14** Ti³la³ ní¹juáh³ cuéh¹ hnoh² jái¹³ hi³ lí¹³ lín³ náh² tsá² ja³²li³ uóu³² tsí³, hi³ cáun² lí¹ zian² náh² ca³tin¹ hmóu³², jáun² tiá² ca³tin¹ náh² jmúh¹³ tonh² hi³ jláh¹ re² cháunh²³ honh² náh²; qui¹ má²ná¹jlíh²³ bí¹ náh² jú¹ tson² cun³quionh³ jú¹ tí¹jái² ní¹juáh³ la³ jáun². **15** Quí¹ jun³juáh¹³ Dió³² yáh³ jmu² hi³ cháunh²³ chí¹ tsú² la³ ní², hmóu³² bíh¹ tsá² zian² ní¹ hué²¹ lá² hnauh² chí¹ la³ ní². Cáun² hi³ tin² hmóu³² tsá²mi³cuóun² bíh¹ ni³², hi³ cháunh²³ ní² chí¹ tsú² ja³² ní¹con² tsá² hláinh¹ bíh¹. **16** Quí¹ ní¹ zian² tsá² uóu³² tsí³, tsá² lí¹ zian² jmáh³la³ hi³ ca³tin¹ hmóu³², jáun² ní¹ la³ jáun² cáun² tiáunh¹ tsú² cú²tiú² cú²jan³² bíh¹, hi³ zia³² siáh³ la³jáh³ dú¹ ní¹ hi³ hlah³. **17** Ti³la³ la³ cun³ hi³ cháunh²³ jáun² tsí³ tsú² hi³ ja³² ní¹con² Dió³² má¹ná¹, lí³ cáun² hi³ jí² bíh¹ la³ní¹ la³ján³. Tsá² quia³lín³ jmí¹ tsí³ la³ hí³ bíh¹ lí³ jan² tsá² jmu² hi³ lí¹³ niau²¹ tie³, jan² tsá² jmu² juenh² tsí³, tsá² huá¹ chí¹, tsá² ja³² mií³ tsí³, tsá² jmu² cá² ní¹ hi³ chu²¹, tsá² jíen³² tsáu² cú²re² he², tsá² tiá² zai³² jé¹. **18** Jáun² né³, tsá² má²re² hniéi² quioh²¹ tsáu², hi³ hnió³ hi³ zian² tsáu² cáun² hi³ re² hi³ tñ², tsá² la³ hí³ bíh¹ jmu² hi³ tá²tsí²¹ héih³² cú²tso².

Tsá² jéih³² hi³ zia³² ní¹ hué²¹ lá²

4 **1** ¿He³ láih³² zia³² hniéi² ja¹ quián¹³ hnoh², hi³ tiá² re² tiáunh¹ náh² cá²honh¹? ¿Haun¹³ juáh¹³ cun³ní¹ hi³hliá² dí¹quiaunh²¹ honh² náh² hi³ hlah³ bíh¹, hi³ jáun² hú¹pí² hú¹juoun³² honh² náh², qui¹ cun³ní¹ hi³ zia³² hi³ hniá¹ náh²? **2** Quí¹ zia³² bíh¹ hi³ hniá¹ hnoh² quioh²¹ tsáu², tí³la³ ní¹juáh³ tiá² la³ ca³li³ zia³² yáh³ hi³ jáun² quián¹³ hnoh² né³, jáun² cáun² jngih²³ bíh¹ náh² tsú². Hi³ ní¹juáh³ tiá² ca³janh¹ hnoh² hi³ jmí¹ hen² jáun² honh² náh² né³, jáun² cáun² lí¹ ja³² uóu³² honh² bíh¹ náh², hi³ jmu³² náh² hniéi², hi³ quiú² tin²³ náh² quiúnh¹ tsáu². Cun³ní¹ hi³ tiá² mih³² ní¹con² Dió³² bíh¹ náh², hi³ jáun² bíh¹ tiá² chanh¹ hnoh² la³ cun³ hi³ jmí¹ hniá¹ náh² jáun². **3** Hi³ uá¹jinh¹ mih³² náh², cun³ jáun² tiá² hián¹³ bíh¹ náh², qui¹ cun³ní¹ hi³ hu²¹ siáh³ honh² náh² tá¹la³ mih³² náh² jáun², hi³ lí¹ hnáuh² náh² má¹hiúnh¹³ honh² hmóu³² cun³quionh³

hi³ jmí¹ hniá¹ náh² jáun² hian³. **4** iHnoh², tsá² lín³ náh² la³jmí¹ lín³ tsá²mi³ juón¹! ¿Tiá¹ má²ñíh¹ hnoh² hi³ tsá² jéih³² hi³ zia³² ñí¹ hué²¹ lá², tsá² la³ hí³ má²lín³ jan² tsá² hon² Dió³² bíh¹? Quí¹ lí³ua³ jan² tsá² tí³² tsí³ hi³ zia³² ñí¹ hué²¹ lá², tsá² la³ hí³ má²ná¹háun³ bíh¹ quionh³ Dió³².

5 Quí¹ jun³juáh¹³ cáun² ti³ lí¹ rá¹juáh³ yáh³ jái¹³ quioh²¹ Dió³² ñí¹ rá¹juáh³ jáun² la³ lá²: “Jmí²chí³ Chun¹ ca³tanh² hí³ Dió³² hñu³ tsí³ dí² jlánh¹ hnian³ dí² ca³la³ hi³ hí³² lín³² tsí³”. **6** Hi³ jáun² né³, ti³ lí³mi¹ má²ca³ma³hé² ma³mieh² bíh¹ dí² Dió³², la³ cun³ rá¹juáh³ jáun² jái¹³ quioh²¹ Dió³², hi³ juáh³ la³ lá²: “Dió³² tiá² cué³² jái¹³ hi³ lí¹³ lí³ quien² tsá² jmu² quien² hnga², ti³la³ má²hé² má²mieh² tsú² tsí¹juí³ bíh¹”.

7 Jáun² né³, jienh²¹ náh² hmóu³² ñí¹con² Dió³²; hi³ jmu³ náh² huáh² chinh³² ñí¹con² tsá² hláinh¹, hi³ jáun² cuon³ tsú² ñí¹con² náh². **8** Jmu³ náh² pí³ hi³ lí³ cuóun³² náh² Dió³², hi³ jáun² Dió³² lí³ cuóu³² siáh³ hnoh². Hnoh² tsá² ná¹ren² náh² tso³, ma³jí¹³ náh² cuonh², hi³ jáun² lí¹³ ná¹chan¹ ñí¹con² Dió³². Hi³ hnoh² né³, tsá² nio² tun³ honh², ma³jí¹³ náh² honh², hi³ jáun² niau²¹ cáun² honh² náh². **9** Chá¹ náh² hlah³ honh², hi³ uo³ náh² ca³la³ hi³ jngih³² honh² náh². Cha³ jmí¹ jú¹ jmí¹ ngáih¹³ náh², cuí¹ tain²¹ jmí²zíh¹ máh¹ náh²; hi³ cha³ jmí¹ má¹hiúnh¹³ náh² honh² né³, cuí¹ niau²¹ hlah³ honh² náh². **10** Jmu³ náh² hi³ tsí¹juí³ náh² ta³ ñí¹ Dió³² Juo¹³ dí², jáun² hí³ né³ ziau³ chi³cuú² hi³ lí³ quien² náh².

Tsá² chú² ñih²³ rainh²¹

11 Hnoh² reh², tiú²uú² hniáuh³² ziú¹ hien¹³ náh² tsá²ján² tsá²ján²; quí¹ tsá² hleh³² hlah³ quioh²¹ rainh²¹, ho³ hi³ chú² ñih²³ siáh³ rainh²¹, tsá² la³ hí³ dá² hleh³² hlah³ ca³ti²¹ liei²¹ jáun² quioh²¹ Dió³² bíh¹, hi³ chú² ñih²³ tsú² siáh³ liei²¹ jáun². Quí¹ ní¹juáh³ la³ chú¹ la³ ñih²¹ hnú² liei²¹ jáun², jáun² jmuh³² hnú² la³jmí¹ jmu² jan² tsá² lín³ jue²¹ bíh¹ cha³ jmí¹ má¹tih²¹ hnú² la³ cun³ hi³ juáh³ jáun² liei²¹. **12** Quí¹ jan² tán¹ bíh¹ Tsá² ca³quiú² héih³² zian², hi³ lín³ siáh³ Jue²¹; hnga² hí³ bíh¹ siáh³ tñ² lión³² tsáu², ho³lá²dá² hi³ hin³ tsú² tsáu². Hi³ jáun² né³ chin² dá² tsánh² hnú², jáun² sa³ hnú² yáh³ hnáuh² jmúh¹³ jue²¹ hi³ rá¹tsih³² héih³² ñí¹con² tsá²mi³cuóun² renh²

Tiá² hniáuh³² jmu² tsú² tonh² ca³ti²¹ hi³ hu²¹ tsí³ tsú² jmu³

13 Hi³ jáun² né³, hnoh² tsá² juáh³ la³ lá²: “Né³² ho³ tsa³háu² tsáu¹³ jnoh¹ cú²juú² cun³ cáun² mii², hi³ tsá¹hnáu¹³ jnoh¹ quie³³”, niéi² náh² re² jái¹³ lá²: **14** iHí¹juáh³ he³ lí¹³ tsa³háu² yáh³ tiá² hi³ ñíh¹ hnoh², tiá¹³ bíh¹ tiá³ jlánh¹ ñíh¹ hnoh² hi³ he³ lí¹³ jmí¹tsú² jmí¹ja³²! Quí¹ jmái¹ hi³ zian² hnoh² jáun² dá² lí³ la³jmí¹ lí³ cáun² jnie³ cháun¹ bíh¹, cáun² hi³ lí¹ jnia² cu³tiá³ pih²¹, hi³ la³juí³² yein³² siáh³. **15** La³ lá² bíh¹ jmí¹ hniáuh²¹ juáh¹³ hnoh²: “Ní¹juáh³ Dió³² Juo¹³ dí² hnió³, jáun² ziaun² bíh¹ dí² hi³ jmú¹³ dí² hi³ lá² ho³ hi³ ó³²”. **16** Ti³la³ hnoh² má¹ná¹, cá² ñí¹ hléh¹ jú¹ tú² ráun³ bíh¹ hnoh² hi³ jmuh³² náh² tonh² lín³²; ti³la³ jái¹³ la³ ní² né³, hú¹tá¹ jú¹

hlah³ bíg¹. **17** Hi³ jáun² ní¹juáh³ zian² tsá² má²ñi³² he³ hi³ chu²¹ jmu³, tí³la³ má¹li³² jáun² né³, tiá² hi³ jáun² jmu² yáh³ tsú², hi³ jáun² tsá² la³ hí³ má²ca³li³ren² tso³ bíg¹.

Háinh¹³ bíg¹ quioh²¹ tsá² hánh³

5 **1** Ja³bíg¹ hnöh² siáh³, tsá² hánh³, iniéi² náh² re² jái¹³ lá²! Uo³ hnöh² hi³ tí¹ hoh³ náh² hi³ ca³ti²¹ uu³cha³tsi³² hi³ né³bíg¹ má¹tsoh¹ náh² honh². **2** Lí³ la³juah²¹ dúh¹ hi³ má²ca³cáh² bíg¹ la³jí³² hi³ zia³² jáun² quián¹³ náh²; hi³ hmih³² chu²¹ hi³ nio³ náh² jáun² né³, lí³ la³juah²¹ dúh¹ hi³ má²ca³cúh² mí¹cháu² bíg¹. **3** La³jmí¹ lí³ hi³ má²ca³hiá² juóuh³² bíg¹ mí¹ñí² cú¹tiáu² ji³ mí¹ñí² cú¹mí¹niau²¹ jáun² quián¹³ hnöh². Juóuh³² jáun² né³ má²li²¹ hi³ tson² bíg¹ má²ca³li³ren² náh² tso³, hi³ jáun² cun³quionh³ juóuh³² jáun² bíg¹ cóñ³² hnöh² la³juah²¹ dúh¹ hi³ hún¹ sí². Quí¹ jmái¹ hi³ tiauh² dí² lá² jlánh¹ má²ca³cháh¹ hnöh² cu³li²¹ hi³ lí¹³ li³ hánh³ náh². **4** Sá¹ñí² niéi² náh², jie³ cóñh³ tso³ tiá² cha³² quie³ hi³ jmí¹ hniáuh²¹ má¹hmah²¹ náh² ñí¹con² tsá² ca³jmú³ ta²¹ ñí¹nái² quián¹³ náh²; hi³ Dió³² Tsá² líñ³ Juo¹³ hliáu³ tionh² hñu³mi³cuú² né³, má²ca³nái³² jái¹³ hi³ tú² hna² jáun² tsá² ca³jmú³ hí³ ta²¹ ñí¹con² náh². **5** Jlánh¹ re² ma²ca³ma³zián¹³ hnöh² ñí¹ hué²¹ lá², hi³ cáun² lí¹ má²ca³ma³hiúnh¹³ hnöh² honh² hi³ jmúh¹³ náh² li³ua³ cáun² hi³ ca³li³ hniáu¹ náh² jmúh¹³. iLa³jmí¹ má²cáñh¹ tsú² cuá¹juí² hi³ má²jngíh³ bíg¹ tsú², má²ca³ma³hion²¹ náh² honh²! **6** Hi³ cáun² lí¹ ca³ra³can³² náh² tso³ tsá² tiá² tso³ ren², hi³ ca³jngíh³² náh²; uá¹jinh¹ tsá² tiá² hi³ hlah³ ca³jmú³ hí¹ cáun² ñí¹con² hnöh².

Tsá² hu²¹ cáun² tsí³ hi³ ná¹hé² ná¹jan² Jesucristo

7 Hi³ jáun² né³ reh², tsá² ná¹janh³² náh² hi³ jáunh³ Ti³² Juo¹³ dí², hniáuh³² ná¹hu²¹ honh² náh² ca³ti²¹ jmái¹ jáun² la³jmí¹ ná¹hu²¹ tsí³ tsá² zia³² hi³ má²jná¹ ñí¹nái² quioh²¹, tsá² ná¹hé² ná¹jan³² hi³ chau¹³ jmí³ la³ cun³ jmái¹ hi³ lí³ hniáuh³², quí¹ hu²¹ tsí³ tsú² hi³ ló³² re² hi³ quioh²¹.

8 Jáun² né³, ja³bíg¹ hnöh² siáh³ hniáuh³² cháh¹³ náh² tiá³ honh² ca³ti²¹ hi³ hu²¹ jáun² honh² náh² hi³ má²ja³quián³ jáunh³ Ti³² Juo¹³ dí².

9 Hnöh² reh², ha³ lí² chú¹ lí² ñih²¹ náh² tsá²ján² tsá²ján², jáun² tiá² tá¹tsin¹ náh² héih³², quí¹ má²ja³quián³ cu³tí¹³ bíg¹ jáunh³ Dió³² Tsá² líñ³ Jue²¹. **10** Hi³ jáun² né³ reh², chú³² jmu³ náh² la³jmí¹ ca³jmú³ jáun² la³jín³² tsá² ca³lin³ hí³ tí³² jé¹ Dió³², tsá² ca³hléh³ hí³ cha¹³ Ti³² Juo¹³ dí²; uá¹jinh¹ ca³ma³tso² líñ³² tsú² tsí³, ti³la³ ca³tiáñh³ bíg¹ tsú² hi³ ná¹hu²¹ cáun² tsí³. **11** Sá¹ñí² jie³, jnoh¹ ná¹láí²³ hi³ jlánh¹ jmí¹ ren² tsá² ca³ma³tso² hi³ tsí³. Uá¹la³ cun³ hi³ má²ca³niéh² náh² jáun² hi³ ca³tin¹ hla¹ Job; tsá² hí³ jlánh¹ re² ca³cueh³ tsí³ ñí¹ ca³la³ jí³² hi³ ca³quiúnh³², hi³ ná¹ñih¹ náh² siáh³ he³ ca³hiauh³ tsú² ñí¹con² Dió³² jmí¹ li²¹ jáun², quí¹ Dió³² jlánh¹ chun¹ hi³ ja³² líñ³² mií³ tsí³.

12 Jáun² né³ reh², zia³² bíh¹ siáh³ cáun² jú¹ tson² hi³ jlánh¹ bíh¹ quien² hi³ juáh³ la³ lá²: Tiá² hniáuh³² má¹ quien¹³ náh² jái¹³ quián¹³ cun³quionh³ hi³ hien¹³ náh² Dió³², sa³jun³ hi³ hien¹³ náh² tsá² zian² ní¹ hué²¹ lá² siáh³, sa³jun³ hi¹ cáun² hi³ siáh³ siáh³ tiá² hniáuh³² híeh¹ náh² hi³ má¹ quien¹³ náh² jái¹³ quián¹³. Quí¹ jái¹³ la³ ní² tiá² lin¹ lí³ hniáuh³² yáh³ ní¹juáh³ hi³ ná¹lín³ hnoph² tsá² tson² jéh² náh², uá¹ hi³ ca³juah²¹ náh²: “Tson²”, uá¹ hi³ ca³juah²¹ náh²: “Tiá² tson²”; quí¹ ní² lí¹ ca³ta³zanh¹ náh² ní¹ hlah³.

Lánh³ rón³² hniáuh³² liéinh³² tsú² Dió³²

13 Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ ja¹ quián¹³ hnoph² zian² jan² tsá² má²tso² tsí³, cuí¹ liéinh²¹ tsú² Dió³². Hi³ ní¹juáh³ zian² tsá² re² nio² tsí³, jáun² cuí¹ má¹ quien² tsú² Dió³² cun³quionh³ hi³ hie³² tsú² jáun² sun¹. **14** Hi³ ní¹juáh³ zian² jan² tsá² tsáun¹, cuí¹ tiéh¹³ tsú² tsá²daun³² tsá² ná¹ní¹ cuáh³², jáun² tsá² hí³ tsa³táunh¹ hi³ tsa³lienh³ Dió³² cha¹³ Ti³² Juo¹³ dí² hi³ ca³tin¹ tsú², hi³ jnái³ tsú² siáh³ no¹ chí¹ tsú². **15** Jáun² ní¹ má¹ca³liéinh³² tsú² jáun² Dió³² hi³ ná¹tioh³ cáun² tsí³ tsú², lan¹³ bíh¹ tsá² tsáun¹. Dió³² bíh¹ jmah³ tsá² hí³; hi³ ní¹juáh³ ren² tsú² tso³, ja³bí¹ hin³ siáh³ tsáu¹³ tsú² uá²jai³². **16** Jáun² né³, cun³ní¹ hi³ jáun² bíh¹ chú³² ton¹³ náh² tsáuh³ ní¹con² tsá²ján² tsá²ján², hi³ lienh¹ náh² siáh³ Dió³² ca³tin¹ tsá²ján² tsá²ján², jáun² lan¹³ náh². Ní¹juáh³ jan² tsá² zian² la³ cun³ hi³ tí³² tsí³ Dió³² liéinh³² Dió³² [ca³la³ jonh³ jmí¹ tsí³], hú¹ta¹ cu³tí³ jmu³ bíh¹ ta²¹. **17** Uá¹la³ cun³ hi³ ca³li³ jáun² ní¹con² Líh³, tsá² jmí¹ lín³ hí³ tí³² jé¹ Dió³² jmí¹tin². Ja³bí¹ tsá² hí³ siáh³ jmí¹ lín³ jan² tsá² lí¹ tsáu² la³ jnoph¹ bíh¹; tí³la³ jmí¹ ca³liéinh³² tsú² jáun² Dió³² né³, hi³ ca³mí³ tsú² hi³ tiú²uú² chau¹³ jmí³, jáun² ca³quin³ bíh¹ jmí³ cun³ hní³² mii² tón³² hué³² ní¹ jmí¹ cuá³ tsú² jáun². **18** Jmí¹ li²¹ jáun² né³, ca³liéinh³² tsú² siáh³ Dió³², jáun² ca³jauh³ bíh¹ siáh³ jmí³ hué³² jáun², jáun² ca³cuú² ca³láu² bíh¹ re² la³jmí³² hi³ lau³ cuá¹ hué²¹.

19 Hnoph² reh², ní¹juáh³ ja¹ quián¹³ hnoph² zian² jan² tsá² có³² siáh³ jan² tsá² jmí¹ má²ngau³² tí³ có³² ca³tí²¹ jú¹ tson², **20** jáun² cháu¹ náh² honh² hi³ tsá² jmu² ta²¹ la³ jáun² má²ca³lión³² jan² tsá² jmí¹ má²jún¹ bíh¹, hi³ jmu² tsú² siáh³ hi³ lí¹³ hin³ ca³la³ jí³² tso³ hi³ jmí¹ ren² jáun² tsá² hí³. [Cun³ ní² bíh¹ tí³ jái¹³ hi³ juanh³² jná¹³ ní¹con² hnoph² reh².]